

JAN KOCHANOWSKI

**Pieśń XVI (Nic po
tych zbytnich
potrawach, nic po
tym...)**

JAN KOCHANOWSKI

PIEŚNI, KSIĘGI WTÓRE

*Pieśń XVI*¹²

Nic po tych zbytich potrawach, nic po tym
Śrebrze na służbie³ i obiciu złotym;
Nam k woli⁴, kędy róża pozno kwitnie
Nie szukaj zbytich⁵.

Dobra-ć i miętka⁶, co ją najdzie wszędzie⁷;
A kiedy równe⁸ towarzystwo siędzie,
Prędką dobra myśl, a tym jeszcze chutniej⁹,
Gdy nie bez lutniej.

Lutnia — wódz tańców i pieśni uczonych,
Lutnia — ochłoda myśli utrapionych:
Ta serce miękczy swym głosem przyjemnym
Bogom podziemnym¹⁰.

¹Ks. 2, Pieśń XVI — w pieśni pojawia się wiele motywów z utworów Horacego (Carmina I 32, I 38).
[przypis redakcyjny]

²W przypisach gwiazdką oznaczono wyrazy, które są używane do dziś, ale których znaczenie w *Pieśniach* jest odmienne od znaczenia obecnego. [przypis edytorski]

³*na służbie* — w miejscu, gdzie się przechowuje naczynia stołowe. [przypis redakcyjny]

⁴*nam k woli* (starop.) — dla nas. [przypis redakcyjny]

⁵*zbytich* (starop.) — zbytich; bardzo. [przypis redakcyjny]

⁶*miętka* — zdr. od: mięta. [przypis redakcyjny]

⁷*co ją najdzie wszędzie* — którą można wszędzie znaleźć. [przypis edytorski]

⁸*równe* — dobrane. [przypis redakcyjny]

⁹*chutniej* — chętniej, bardziej ochoczo (por. chuć). [przypis redakcyjny]

¹⁰*serce miękczy (...)* *Bogom podziemnym* — aluzja do postaci Orfeusza, który potrafił poruszyć za pomocą swej muzyki Furie („jędze”), a nawet rzeczy nieożywione. Kiedy zmarła jego żona Eurydyka, udał się do podziemi i tak oczarował Plutona, że uwolnił on Eurydykę pod warunkiem, że Orfeusz nie odwróci się, dopóki nie wyjdą na ziemię. Kiedy już mieli postawić swe stopy na ziemi, Orfeusz odwrócił się i Eurydyka natychmiast zniknęła. Ogromny żal Orfeusza po powtarzanej stracie żony tak rozwścieczył trackie kobiety, że w czasie jednej z orgii z okazji bachanaliów rozerwały go na strzępy; zob. też: Ks. 1, *Pieśń XXI*, Ks. 2, *Pieśni II* oraz Ks. 2, *Pieśń VI*.
[przypis redakcyjny]

Ten utwór nie jest objęty majątkowym prawem autorskim i znajduje się w domenie publicznej, co oznacza że możesz go swobodnie wykorzystywać, publikować i rozpowszechniać. Jeśli utwór opatrzony jest dodatkowymi materiałami (przypisy, motywy literackie etc.), które podlegają prawu autorskiemu, to te dodatkowe materiały udostępnione są na licencji Creative Commons Uznanie Autorstwa – Na Tych Samych Warunkach 3.0 PL.

Źródło: <http://wolnelektury.pl/katalog/lektura/piesni-ksiegi-wtore-piesn-xvi>

Tekst opracowany na podstawie: Pieśni Jana Kochanowskiego księgi dwoje, Drukarnia Łazarzowa, Kraków, 1586

Wydawca: Fundacja Nowoczesna Polska

Publikacja zrealizowana w ramach projektu Wolne Lektury (<http://wolnelektury.pl>). Reprodukacja cyfrowa wykonana przez Bibliotekę Narodową z egzemplarza pochodzącego ze zbiorów BN.

Opracowanie redakcyjne i przypisy: Aleksandra Sekuła, Olga Sutkowska, Piotr Wilczek.

Okładka na podstawie: -suchitra-@Flickr, CC BY 2.0

Wesprzyj Wolne Lektury!

Wolne Lektury to projekt fundacji Nowoczesna Polska – organizacji pożytku publicznego działającej na rzecz wolności korzystania z dóbr kultury.

Co roku do domeny publicznej przechodzi twórczość kolejnych autorów. Dzięki Twojemu wsparciu będziemy je mogli udostępnić wszystkim bezpłatnie.

Jak możesz pomóc?

Przeznacz 1% podatku na rozwój Wolnych Lektur: Fundacja Nowoczesna Polska, KRS 0000070056.

Dołącz do Towarzystwa Przyjaciół Wolnych Lektur i pomóż nam rozwijać bibliotekę.

Przeznacz darowiznę na konto: [szczegóły na stronie Fundacji](#).